Ч. 65 (13.610). Львів, понеділок 12. березня 1934. Pocztuwa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ціна крови українців у Радянщині.

…НЮ-ЙОРК, 31. I. (Вл. кор.) Деякі українці, що мають своїх рідних в Радянщині, дістають від них прохання помогти їм в одному або в другому ділі, а „зробите мені неоцінену приcлугу“. Це пишуть видні одиниці, які донедавна перебували на Україні в урядовій службі. …листування з рідними в Америці обмежувалося до подавання вісток про родинні справи. …з Радянщини просили, щоби про ніщо інше не писати… Тепер прийшли листи до своякін в Америці, писані вже з Московщини, але з проханням, напр.: „Продайте совітські бонди, які я вам вислав“; „Пришліть мені таку або сяку книжку, потрібну в лябораторії, а зробите неоцінену прислугу…“ Такі й подібні листи в телеграфічному стилі кінчаються: „Адресуйте, як перше, до (якогось міста на Україні), хоч я тепер в (одному місті на Московщині)“.

Такі листи вказують на те, що совітський уряд забрав тих людей з України для праці в Московщині, але вимагає від них праці для добра Совітського Союзу поза границями. Бідняги мусять це робити, вважаючи, що таким способом урятують своє життя.

Сензації в справі Ставіського.

ЗНАЙШЛИ ДОРОГОЦІННОСТИ СТАВІСЬКОГО.

ПАРИЖ, 9. III. В місті С-та Тропе викрито …банку скритку Ставіського, яка була …творена. Спеціяльна слідча комісія під проводом ком. Бонні знайшла в Орлеані дорогоцінности, що належать до Ставіського, які заставив Гайот в місцевім заставничім банку за …тисяч франків. Дорогоцінности мають вартість міліона 200 тис. франків.

…СПІЛЬНИКІВ СТАВІСЬКОГО ПЕРЕВОЗЯТЬ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. У звязку з перенесенням справи Ставіського з Байон до Парижа будуть перевезені з байонської вязниці всі спільники Ставіського. Цілу справу возьме в свої руки суддя Ордово, що в найближчому часі знову переслухає обвинувачених.

АДВОКАТ КИДАЄТЬСЯ В РІКУ.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. Серед адвокатських і політичних кол у Парижі викликав велике вражіння намірений самогубний замах одного з найславніших паризьких адвокатів Гюберта, що був оборонцем спільників Ставіського, Романа і Гюберта-Жібо. Вчора покликав його слідчий суддя на переслухання. Цим переслуханням Гюберт так стривожився, що вийшовши з дому в товаристві секретаря і переходячи крізь міст на Секвані, перескочив балюстраду і кинувся у хвилі ріки. Його вирятовано і перевезено на клініку. Слідчий суддя мав ствердити, що документи обвинувачених находяться в його посіданні.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. „Ля Лібрте“ висуває гіпотезу, що причиною самогубного замаху адвоката Гюберта було те, що він мав деякі таємниці, яких не міг зрадити зі свого адвокатського становища чи може з інших важних причин. Про трагічні причини кроку Гюберта свідчить м. і. факт, що самогубний замах доконано в ранніх годинах, а пресу повідомлено про це аж опівночі.

ГРОШЕВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. Підчас досліджування чеків, виставлених Ставіським, показалося, що на одному з тальонів находиться записка „виплачено Прустові“. Доходження ствердили, що гроші в сумі 2 міл. 300 тисяч фр. взяв Тесіер, б. директор заставничого заведення в Байон. Повідомлений про це деп. Пруст заявив, що з Тесіером не мав нічого спільного.

Слідство в справі паризьких заворушень.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. Парляментарна комісія для висвітлення подій з дня 6. лютого переслухала вчора попол. б. премієра Даладіє, який в часі зізнань заявив, що б. префект паризької поліції Шіяп не обвинувачував перед ним б. міністра Фрота в організуванні відділів, які мали б заняти місце поліції, тільки в змові… В останніх своїх зізнаннях Шіяп натякнув на проєктовану Фротом організацію, до якої мали увійти б. комуністи, соціялісти і роялісти… Дальше заявив Даладіє, що …сконцентрувати слідство в справі ошуканства Ставіського в Парижі, зажадав, щоби …доручено акти тієї справи та відповідні …. Познайомившись з ними, Даладіє …, що треба перевести деякі пересунення на адміністраційних становищах, щоби …безчинности влади, що було причиною, що Ставіського не арештовано вже 1931 … до березня 1933 р. Про своє рішення переве… Даладіє поінформував своїх співробітників. Міністр Фро віднісся прихильно до тих проектів, наслідком чого рішено, що треба змінити префекта поліції і директора відділу безпеки. Директор звернувся тоді телефонічно до префекта поліції Шіяпа і запропонував йому обняти становище ґен. резидента в Мароку, однак Шіяп заявив, що ніколи на це не згодиться.

В дальших зізнаннях Даладіє підкреслив, що є велика ріжниця між демонстраціями в дні 6. лютого, а попередніми. Попередні демонстранти не хотіли доводити до бійок. В дні 6. лютого побіч елементів поважних були люди, що рішили використати демонстрацію до політичних цілей. Юрба хотіла дістатися до палати депутованих і зробити пресію на президента республики. Проаналізувавши хід подій, Даладіє підкреслив, що демонстранти хотіли доконати державного замаху.

При конфронтації Даладієра з Шіяпом б. префект поліції старався представити своє поведення в корисному світлі.

—о—

Знесення наглих судів.

Рада міністрів на засіданні в дні 6. ц. м. вирішила звести наглі суди на терені польської держави у відношенні до всіх проступків, обєлгих розпорядком ради міністрів з 26. VIII. 1932. р., за вийнятком шпигунства. Акцію за знесенням наглих судів вели, крім нашої Парляментарної Репрезентації, польська Ліга оборони прав людини і громадянина та польська партія соціялістична.

Постанови про наглі суди мають вимковий характер. Нагле поступовання може зарядити рада міністрів на внесення міністра справедливости в порозумінні з міністром внутрішніх справ тільки тоді, коли проступки, які підлягають наглим судам поширюються в спосіб особливо небезпечний для порядку і публичної безпеки, або коли загрожує безпосередня небезпека поширення тих проступків.

Наглі суди були проголошені в часі від 1928 р. до 2. IX. 1931 р. на терені деяких повітів львівського, станиславівського і тернопільського воєвідства, а почавши від дня 2. IX. 1931 р. на терені цілої польської держави. Нагле поступовання унормоване розпорядком з дня 19. III. 1928 р. В. З. Р. П. ч. 33. поз. 315. Стаття 31. цього розпорядку подає цілу низку проступків, які підпадають наглому судівництву. Після введення нового карного кодексу з 1932 р. настала зміна в означенні проступків і цю зміну взяв під увагу новий розпорядок ради міністрів з 26. VIII. 1932 р.

Характеристичними рисами наглого судівництва є прискішене поступовання перед наглими судами та система кар. Нагле поступовання відбувається без слідства. Доходження веде сам прокуратор, безпосередньо, або за посередництвом поліції чи пак суду. Акт обвинувачення повинен бути внесений найпізніше 21. дня по дні придержання підсудного, а 90. дня по дні поповнення вчинку, який підлягав наглим судам. Впродовж 24 годин після одержання акту обвинувачення предсідник суду має визначити речинець розправи. Після переведеної розправи суд видає присуд, або переказує справу до звичайного поступовання. Присуди і постанови наглого суду є остаточні.

Кари в наглім поступованні також вимкові. За проступки, загрожені в звичайному поступованні карою вязниці до 5 літ, слід виміряти в наглім поступованні кару смерти, а за проступки, загрожені у звичайнім поступованні іншою карою, слід виміряти в наглім поступованні кару вязниці від 10 до 15 літ.

Як бачимо з поданих вище постанов, нагле поступовання може мати діймаючі наслідки, тим більше, що обсяг наглого судівництва дуже широкий. Поминаючи численність проступків, які підлягають наглим судам, нагле поступовання розтягається не тільки на безпосередніх справників, але також на спричинників та помічників, як доконаного, так і намаганого проступку (ст. 7. згад. розпорядку). Адвокат Карло Вінавер у своїй праці про нагле поступовання так характеризує польське нагле судівництво: „Обсяг наглого судівництва є непомірно широкий. Надає він наглому поступованню в Польщі специфічний характер, коли взяти під увагу, що в ніякій державі в Европі не тільки не находимо анальогічної інституції з таким широким обсягом, але взагалі нагле поступовання зі структурою, яка відповідалаб типові, створеному нормами розпорядку з 19. III. 1928 р., не істнує".

Тепер трохи статистики. Як вище подано, наглі суди виконували свої чинности в часі від 1928 р. до 2. IX. 1931 р. на терені деяких повітів львівського, станиславівського і тернопільського воєвідства, а від 2. IX. 1931 р. на терені цілої держави. Розпорядком ради міністрів з 26. VIII. 1932 р. введено нагле судівництво у відношенні до всіх проступків, які підлягають наглим судам. У 1928 р. в наглому поступованні засуджено загалом 6 осіб, з цього 2 особи на кару смерти. У 1929 р. засуджено 1 особу на кару вязниці. У 1930 р. не було випадку наглого суду. Зі статистичних даних виходить, що відносини змінилися, почавши від осени 1931 р. На основі чисел у „Малім Статистичнім Річнику" з 1933 р.*) в часі виконування наглих судів в осени 1931 р. суджено в тім поступованні загалом 60 осіб. З цього числа засуджено 52 особи, 1 особу виправдано, а справи 13 підсудних переказано звичайному поступованню. Із загального числа засуджених: 39 осіб засуджено на кару смерти, 13 осіб на вязницю. Згадані числа відносяться до около 3-місячного часу, бо перші розправи перед наглими судами відбувалися в жовтні 1931 р. З числа засуджених на кару смерти помилувано 13 осіб, 26 вироків смерти виконано.

У 1932 р. загальне число осіб, суджених у наглому поступованні, було 244. Виходить, що перед наглими судами ставало около 20 осіб місячно. З поданого вище числа запало 204 засуджуючих присудів, 1 особу оправдано, а справи 39 осіб передано до звичайного поступовання. На кару смерти засуджено 127 осіб, на кару вязниці 77 осіб. Із засуджених на кару смерти помилувано 49 осіб, 78 присудів смерти виконано.

З офіційних даних виходить, що в 15-місячнім періоді діяльности наглих судів суджено 310 осіб, засуджено на кару смерти 166 осіб, виконано присуди смерти на 104 особах. Пересічно припадає 7 екзекуцій на місяць.

Досьогодні нема ще статистичних даних за 1933 р. Одначе, коли взяти під увагу, що обсяг наглого судівництва в 1932 р. значно поширено, то треба признати, що діяльність наглих судів за 1933 р. не зменшилася.

Найбільший контингент обвинувачених дали східні воєвідства. Засуджено там на кару смерти 98 осіб, виконано присуди на 69 особах. Потім ідуть полудневі воєвідства, при чому дотичні числа є 38 і 8. Подана вище статистика не обіймає присудів смерти, виданих військовими судами.

Коли взяти нагле поступовання у практиці, то слід звернути увагу на три моменти, які творять слабу сторону наглого судівництва, а саме: на психозу поспіху, на можливости судової помилки та вкінці на становище нелітніх у наглім судівництві. Не можна в короткій статті обговорити всіх поданих вище моментів наглого поступовання, але слід звернути увагу на становище нелітніх у наглому поступованні. Устійнення 17 літ, як найнижчої границі віку обвинувачених, стоїть у різкій суперечности з приписами карного кодексу, який вводять у ХІ розділі торгово-ліберальні засади репресій супроти нелітніх. Зокрема карний кодекс виключає супроти нелітніх нижче 17 літ кару вязниці і приписує тільки виховні засоби та приміщення в поправчих заведеннях. Перехід від цієї постанови до системи кар у наглім судівництві супроти нелітніх вище 17 літ, з приноровленням кари смерти, є рішучо завеликий. Завважуємо, що в австрійському законодавстві підлягали наглим судам щойно особи, які покінчили 20-ий рік життя.

З поданих вище уваг виходить, що природа наглого судівництва є і мусить бути багато застережень і наглі суди повинні ділати тільки у випадках дійсної потреби. З тієї причини треба вважати знесення наглих судів за признання становища уряду до ролі і значіння наглого судівництва. Коли Ліга оборони прав людини і громадянина в переднім слові до згаданої вище праці Карла Вінавера каже, що нагле судівництво, зокремаж нагле судівництво за ... щоденного вжитку, може бути всім — тільки не виміром справедливости, то мабуть це становище Ліги знайшло зрозуміння.

Д-р Ол. Моріц...

*) Статистичні дати беру з праці Карла Вінавера „Postepowanie doraźne". Варшава. 1934.

Господарське положення українського народу.

Промова сен. інж. Юліяна Павликовського, виголошена на пленарному засіданні Сенату в дні 1. березня ц. р. підчас дебати над буджетом міністерства рільництва й земельних реформ.

(Продовження).

Можна собі на тлі тих коротких цифер уявити дантейське пекло, яке панує серед зубожілого українського населення; можна також і схилити голову перед енергією цього зубожілого села, яке власними силами та у власних суспільних організаціях протиставиться нужді і бориться перед фізичним і моральним звироднінням своїх господарів, тих сучасних гельотів. Воно будує свою кооперацію. Українська кооперація є також дитиною нужди, як і дитиною суспільного вироблення українського народу. Українська кооперація — це овоч власних моральних і матеріяльних зусиль, згуртованих — і тут лежить тайна розвитку української кооперації, якої дошукувався недавно шановний пан сенатор Гломбінський. Кожна кооперація не лише українська, коли має бути правдивою кооперацією, не розраховує ані на кредити, ані на протекцію. Кооперація це тяжке зусилля суспільности, оперте передовсім на самопомочі згуртованих, які віддають власні і моральні і матеріяльні сили для поширення господарського культурного життя в свому середовищі. Адже українська кооперація не дістає і не надіється на кредити, про які говорилося давніше в колах м-ства внутрішніх справ, про тих „46 міліонів золотих кредиту для української кооперації". Ніколи кредити української кооперації разом з некооперативними банками не сягали квоти одного міліона зол. в цьому і редисконто в Польському Банку. Признаю п. сен. Гломбінському, що українська кооперація є функцією нашого національного життя. Жаден живий нарід не може зректися амбіції будувати власними силами у власних національних організаціях свій добробут і розвивати свою власну рідну цивілізацію.

Українське дрібне рільництво становить 1/3 часть дрібного рільництва в державі, супроти чого займає дуже поважне становище. В імя цього становища й значіння продукції українського хліборобства має українське хліборобство право не лише у власному інтересі але й в інтересі державних конечностей жадати від уряду більше опіки, а принайменше перестерігання позитивного права, рівного для всіх, має право домагатися, щоби не перешкоджати самодопомоговій акції українського народу. Українське хліборобство має право жадати заспокоєння духових потреб свого середовища, фахового шкільництва, бо досі нема на нашій території ні одної державної рільничої школи з українською мовою навчання. Має також право жадати заспокоєння матеріяльних потреб та конечностей в першу чергу зв'язаних з демократизацією землі, з поправою нездорового — та заогненого до білого — аграрного устрою українського села.

Вертаючись до загальних справ я хотів би підчеркнути, що ключ до розвязання земельного питання в державі не лежить у тих чи інших буджетових квотах м-ства рільництва і земельних реформ. Нарікання, що обтятий буджет може й оправдане, але не суттєве. Дивно, що нас дивує буджетова компресія сполученого міністерства земельних справ і земельних реформ, яка дуже вражає, але рівночасно знаємо, що поза буджетовими квотами це міністерство розпоряджає ще поважнішими фондами, а саме обортовим фондом земельної реформи. Отже ці матеріяльні засоби, не є дуже малі. Йде лише про спосіб, як їх уживати, йде про духа почину і діяння м-ства хліборобства й хліборобських реформ. А цей дух ... проти потреб українського хліборобства ... жаль духом заперечування — „der Geist der stets verneint". До всіх наших обосновань і домагань ставляться з засади per non est. І навіть така дрібна річ, як організація хліборобських палат, не позбавлена була дрібних вилючок. Я говорив про це обширніше в сеймово-буджетовій комісії. Пан міністер був ласкавий мені відповідати; одначе заявляю, що відповідь пана міністра не може мене задоволити, бо його рішення в справі покликання представників не-хліборобських організацій до хліборобської Ради була позбавлена правних підстав. Але не час тепер обговорювати специфічні питання.

Я хотів би зужити контингент часу, яким розпоряджаю, щоб торкнутись засадничих справ, які стоять в осередку загального заінтересування хліборобів. Навязуючи до ... рятункової акції я хотів би звернути увагу на два питання: одно реальне — і друге ... не — на акцію віддовження, на діяльність ... емчих урядів і Акцептаційного Банку ... на ... новану акцію т. зв. скартелізування хліборобства.

Підчеркую, що акція віддовження, ... усуває причини задовження хліборобства ... подрібно обговорив, характеризуючи ... уряду, не дасть бажаних вислідів. Це ... чить зовсім, щоби віддовжене ... чувати вона заслуговує на повне ... Скоре усунення тягарів хліборобських ... про які сьогодні тут говорили, а ...

...ованому ринку на день 1. жовтня 1932 ... доходить до поважної квоти 4 міліярдів 622 ... золотих — є акцією конечною і до... Одначе коли зробити висновки із ре... які були прочитані, можна побоюватися, що починаємо співати нову колиску, ... якою засипляємо самі себе.

(Докінчення буде.)

За океаном.

ВІДНОВА РАДІО-ПРОГРАМИ „СУРМИ".

Базар „Сурма" відновив з кінцем січня ... радіопрограму, яку втримував аж до на... Різдва. Тепер іде програма кожної неділі ... від год. 8.30 до 9.30 зі стації WINS, яка несе ... сильніша, отже трохи сильніша ніж по... В теперішню програму входить ... скеч гром. Сурмача „Василь і Маруся", складений на підставі народніх зви... серед українського народу. Одначе в скеч ... також і патріотичні мотиви, як напр. ... останній частині з мин. тижня переживання ... та дівчини в українському селі в Гали... в часі переходів війська російського опі... мадярського. Ролю героїні останньої ча... скечу, тобто матері, відтворила п-і Марія Гребінецька, яка також відспівала кілька соль, ... з п. Ф. Бражником дует. Орхестра со... п. Даниловича доповнювала музичну ... програми чи то самостійними точками, ... беручи участь в акції скечу. Через запро... п-і Гребінецької до постійної праці при ... радіо-програми вона набирає ... справжньої артистичної програми і биз... оголошення не виступають наперед з ... ярмарочним характером, як це часто бу... у радіо-програмах, що утримується не з ... громадянських фондів, а ... заповзятливість меткіших одиниць.

ПОНОВНА ВИСТАВА „МАЗЕПИ" В НЮ ЙОРКУ.

Дня 12. лютого відбулася в „Касіно Театр" при Бродвею і 50 вулиці в Ню Йорку ... вистава опери Чайковського „Мазепа" ... Українського Артистичного Театру ... дирекцією Дмитра Чутра, але на запрошен... Компанії „Російська Опера", яка дає в то... театрі вистави російських опер від двох ... Не зважаючи на це помішання націо... різниць, нюйорська преса якось уміла ... відрізнити українську мову й ідею ... московської і в критичних замітках поста... ясно справу, переповідаючи підклад опе... „Мазепа".

Згадуючи про творчість Чайковського, „Ню Йорк Таймс" пригадує, що опера „Мазепа" не мала належного признання від самих ... у Росії і тому її грають рідко. Те, що ... виставили в Ню Йорку, приписує критик ... газети обставині, що українці шукають за ... патріотичним матеріялом, щоби дати ... своїм почуванням. Так і сталось на ... виставі, на якій українці становили по... кількість авдиторії і тому оплескували ..., хоч не всі вони станули на висоті ... завдання.

Поважне відношення до української опери ... преси вказує на те, що українці вже ... виступити зі своїми мистцями в теат... при Бродвею поруч інших сил світової ...

ІСТОРИЧНІ СПОМИНИ В РАДІО.

В часі радіопрограми базару „Сурма" ве... гром. Сурмач 18. лютого дальшу части... свого скечу „Василь і Маруся", де змалював ... Українських Січових Стрільців ... Закарпатті. Вміло уплів автор промову ота... Никифора Гірняка, оперту на помічениях ... про національну свідомість закарпатських у..., опісля спроби Гайворонського приєд... тамошню молодь піснею для української ... Ми почули заклик Гайворонського до мо... і спроби співу цієї молоді вже націо... освідомленої. Виступав також стрілець... квартет зі своїми піснями, які робили вра... дійсности. Якось, наче випадково, від... зразки підкарпатських українських пі... уроженець Закарпаття, що перебуває те... в Америці, баритон Шикура. Це заокругли... — З огляду на предмет остання про... базару „Сурма" належала до найцікаві... програми було артистичною ... — Попередньої неділі представив ... Сурмач УСС. на Маківці, а на наступну не... дальша частина історії стрілецтва.

ПАМЯТКА ЗІ СВЯТА В СТЕМФОРДІ.

Заходами комітету відкриття Української ... Школи у Стемфорді появилася гарно у... книжечка п. н. „Памятка зі свя..." Вона друкована в друкарні „Америки" у ..., обіймає 106 сторінок друку вісім... ... поміщено статті, описи, промови, ... привіти, а також жертви й ви... з часу підготовки і переведен... ... свята, 4. вересня 1933 р.

Наслідки мезаліянсу.

СТОКГОЛЬМ, 10. III. ПАТ. На засіданні ради міністрів наслідник престолу заявив, що його син Сігвард через подружжя з Ерікою Пацек в Льондоні втратив всі княжівські права і привілеї. Однак може вживати назвища Бернадотте.

З французького багна.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. На вчорашньому засіданні палати депутованих викликала оживлену дебату справа реклямових фондів париського т-ва підземної залізниці „Метро". Фонди ті вжито, як пише „Популер", на виборчу агітацію для групи б. премієра Тардіє. В дискусії деп. Жардель домагався, щоби зревідувати рахунковість підприємства „Метро", бо його директор просив міністра буджету, щоби відложив заплату податків. Депутований спитав: Чи директор „Метра" добив торгу, чи заплатив? В тій хвилині роздалися оклики: Геть зі злодіями! Деп. Жардель зажадав, щоби справу передати судові. Міністер справедливости наказав доходження в справі тих надужить.

—o—

Революційний рух в Еспанії.

ПАРИЖ, 10. III. З Мадриду повідомляють, що революційний рух в Еспанії зростає. В Мадриді вибухли дві бомби, що знищили головний електричний трансформатор. Про бомбові замахи повідомляють теж з Валенції, де страйковий рух шириться. Влада має заборонити продажу зброї. Передбачують закриття багатьох робітничих товариств. В Мадриді розвязано комуністичні, фашистівські і почасти соціялістичні організації.

—o—

По широкому світі.

— В басейні Саари розвязали нац.-соціялістичну партію. Новий командант німецького фронту візвав усіх німців до залізної дисципліни, щоби всякі вибухи не відсунули плебісциту та не стягнули у басейн міжнародню поліцію.

— Німецькі часописи рішуче заперечують, мовби заступник Гітлера Гес виїхав до Відня на переговори з австр. урядом.

— Нім. амбасадор в Англії Геш, відбув довшу розмову з мін. Саймоном та за його намовою виїхав до Берліна порозумітися з Гітлером і мін. Нойратом.

— Головою нового австрійського профсоюзу став дотеперішній голова Союзу Христ. Робітників, Штанд. До управи ввійшли представники ріжних напрямків, а теж соціялдемократ д-р Палля. У половині березня австр. уряд задумує зєднинити 11 інституцій сусп. обезпечень Австрії.

— У Варшаві почалися польсько-чеські летунські переговори.

— До міської ради в Льондоні ввійшло з останніх виборів 75 лейбуристів; консерватисти, що досі мали 83 мандати, дістали всього 37 мандатів.

— Дочка б. ціс. Вільгельма, Вікторія Люїза відвідала англійського короля; це від війни перші відвідини Гогенцолернів в Англії.

— У Франції підготовляють новий закон про працю чужинців.

— Біля Йокогами вбив невідомий злочинець, що опісля застрілився сам, відомого японського промисловця Санджі Муто, мабуть на політичному тлі. Слуга Муто, що боронив свого пана, згинув теж від куль.

— В Батавії арештовано всіх проводирів явської націоналістичної партії. В більших містах переведено масові ревізії.

— Американський конгрес має надати през. Рузвельтові повновласти у справі митних тариф.

— Долішно-австрійська селянська організація, яка має 100 тис. членів, відбула наради й задумує приступити до „Фронту Батьківщини".

— Після останнього приступлення 100.000 членів долішно-австрійського Селянського Союзу до патріотичного фронту в Австрії слід рахуватися в найближчому часі з перегрупуваннями в християнсько-соціяльній партії.

— Більшість соц.-демократичних адвокатів, арештованих у Відні підчас лютових подій, випущено з вязниці.

— Президент Рузвельт заявив, що зносить обовязуючу тепер систему контингентів на алькогольні напитки і позволяє на 30—60 днів на необмежений ввіз тих напитків.

— Рятунковим відділам удалось урятувати всіх рибаків, що находилися на кригах на Каспійському морі.

— В Австралії панує велика спека, наслідком чого горять величезні простори лісів і лук.

— У Фінфкірхені прийшло до протижидівських заворушень, викликаних студентами.

— Провідник угорських легітимістів Паллавічіні заявив представникові віденського часопису, що вони переведуть відбудову угорської монархії незалежно від Австрії.

—o—

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Була праця, але були й розривки. — Чеський Національний Музей. — „Народній Театр". — „Буріянове дівадло". — Відвідини. — Несподіванка перед виїздом.

Прага має свій особливий характер і своє питоме темпо життя. Це темпо бистре. До нього застосувались і ми. Кожну хвилину нашого побуту використовували як не для загальної справи, то для себе. Навіть їзда трамваєм чи автом була для мене доброю нагодою оглядати це ростуче місто та врізувати чи закарбовувати собі в уяві його особливости. Їх багато. Списувати їх не беруся, бо це завелоб мене за далеко, зробилоб щоденник нудним, а мої вражіння на його сторінках занадто довгими. Бажав би я під кінець написати кілька слів і про наші розривки. Вони теж були. І не могло їх не бути серед тих обставин, в яких ми найшлися.

Якось найшли ми одного дня вільну хвилину і відвідали чеський Національний Музей. Про його положення я вже згадував. Передовсім будова музею монументальна. А в ньому зібрані великанські скарби з ділянки археольогії, історії і природи. Розміщення експонатів зразкове, порядок і організація якнайкращі. Відвідинами музею я поважно збогатив своє знання та поширив скупі горизонти з тих ділянок, які унаглядлюював музей. Важко було з ним розстатись. Але час не позволяв на довший побут у ньому. Зате щиро жалую, що ми не могли познайомитися з іншими праськими музеями.

Відвідали ми одного вечора і народній чеський театр. Він положений у самій середині міста над Велтавою. Ставили тоді всім добре знану оперу „Паяци". Попереджувала її чеська музична комедія. Була вона легка і приємна. Виконання було добре. Щож до „Паяців", то їх я бачив уже в усяких постановках і в усяких обсадах. Праська вистава „Паяців" мені подобалась. Співацькі сили й орхестра були першорядні; очевидно на мою думку ляїка в музичних і співацьких справах! Саля була заповнена вщерть. Публика була „демократична". Це значить без фраків і без предорогих суконь. Прага під тим оглядом стояла в театрі нібито й „позаду" Відня. Бо хоч там на опері теж переважала „демократична" публика, то була між нею і поважна скількість „вифракованих" панів і вистроєних „крикливо" пань. У Празі на опері такого роду публики майже не було.

Іншого вечора були ми в ще одному праському театрі, а саме в „Буріяновому дівадлі". „Дівадло" по чеськи означає театр. Слова театр чехи взагалі не вживають. Думав я собі, що зробив би сам собі велику кривду, колиб був у Празі і не бачив найбільшого чеського коміка, знаного в нас добре з екрану В. Буріяна. В Празі має він свій власний театр, у якому грає щодня. Театр був переповнений. Власта Буріян на сцені не робив на мене більшого вражіння ніж на екрані. Публика була його грою захоплена. Ставив тоді його театр знамениту комедію, в якій була висміяна бюрократія і посунена до пересади бюрократизація державного апарату. Буріян грав, очевидно, головну ролю. Подекуди „шаржував", але це йому було „до лиця" і тільки збільшувало захоплення його грою. Пересада в нього нікого з чеських видців не разила. Мав, як звичайно, за широке убрання, за великий ковнірець і за великий, старомодний фрак. Окуляри на кінчику носа, бавив усіх своїми особливими, тільки йому питомими рухами і тільки йому питомою маскою. Наша розривка цього вечора була добра, весела і богата у вражіння.

А ті вражіння йшли не тільки зі сцени. Ні, вони сипались на нас і особливо на мене і від самої театральної салі. Театральна саля Буріянового театру міститься в „сутеренах" величезної камяниці, модерно вибудованої. Отже саля в підземеллю і то глибокому. Вона висока, як кожна театральна саля і велика. В ній напевно міститься коло тисячки видців. Вона крім того нова і наймодерніше уряджена. Крісла металеві, то значить у них металеві обручі чи рами, а вся решта полотняна. Дуже оригінально побудовані та розмальовані льожі на партері і на поверсі. Довкола салі широкий вільний простір з вигідними фотелями для публики на час перерв. Перед головним входом до салі просторий вестібуль. Крім того окрема кімната на буфет, в якому можна курити. До курення є в ній окремий відділ з фотелями і вигідними попельничками, на високих підставах. Кожна ґрупа фотелів розставлена довкола попельнички, що заступає столик.

У часі перерви театральну салю основно перевітрюють електричними вентиляторами. Коли входите по перерві до салі, відчуваєте в ній подих холодного, але не зимного повітря, словом відчуваєте, що вона за час вашої відсутности основно перевітрена. Своє окреме приміщення мають і ґардероби. Все те майстерно розложене довкруги салі.

Дивився я на ту прегарну, велику салю і думав собі: невже ми у Львові не могли би спромогтися на щось подібного теж у сутеренах? І невже ми не булиб у силі тими фондами, якими розпоряджаємо на театр, вибудувати такої салі у підземеллях чиншової камяниці, що давалаб теж прибуток із чиншів? Може й спромоглись би ми на те, якщо в нас булоб бодай троха більше ініціятиви і якщо ми взялись би мертву театральну площу згрупувати і перетворити її таким чином у живе діло будови чиншової камяниці з театральною салею під нею. Одначе ми не чехи і воліємо ждати аж до того часу, коли до самого упражнення нашої т. зв. театральної площі треба буде докладати.

Час нашого побуту в Празі використали ми і на те, щоби відвідати сеніора наших учених і громадських діячів акад. проф. д-ра Ст. Смаль-Стоцького. Цеж ювилейний рік цього заслуженого нашого мовознавця. І ми вважали своїм обовязком зложити йому з тої нагоди наші побажання. Дуже він був радий нашим відвідинам і уприємнив нам милою розмовою кілька хвилин, пробутих у його канцелярії. Тримається наш сеніор наукових діячів добре. Виглядає здорово.

Відвідали ми й акад. проф. д-ра Станислава Дністрянського, нашого вченого правника. На жаль, його не бачили. А він, як нас інформували, недужий. Не вистарчило нам часу, щоби відвідати проф. д-ра Ол. Колессу, як це мали ми в пляні. Тому прошу його цією дорогою приняти наш щирий привіт.

До дуже приємних хвилин нашого праського побуту належить наша гостина в до[illegible]цанства Фрищинів. Молодий, рухливий [illegible] Фрищин зробив нам милу несподіванку не тільки запросинами до себе і прийняттям, але ще більше тим, що ми мали нагоду пізнати його дружину чешку, яка нас витала найчистішою українською мовою, дарма, що [illegible]

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. БЕРЕЗНЯ 1934.

ГАЛАКТІОН ЧІПКА.

За слідами лещет.

I.

Аж дивно! Тисячі літ так само була в нас зима, так само були гори, так само сиділи в горах села, а ніхто з мешканців не видумав лещет. І це дуже хитра воно штука: дві загнуті дошки та вязання до ніг. Кійки — це вже зовсім другорядне. Хтонебудь був би додумався: жердка від загати, тичка від фасолі, а то й ціпильно...

І булиб наші верховинці не тільки помогли собі, але й дивували нині чужих своїм умінням. Хто бачив, як ці верховинці їздять після двох років науки — той напевно признає, що дивувалиб.

А так... Ходив гуцул, бойко, чи лемко з далеких верхів до церкви, школи, на торг у „голих" постолах, západався по пахи в снігу, тратив час і здоровля, а нерідко й життя. Колиж привалили великі сніги, то носа за обійстя не показував. Ждав аж сніг улежиться, чи боже сонце трохи стопить його.

Ті часи вже минулися. Нині лещети дійшли вже до наших гірських сіл і напевно не вийдуть з них. Є всі дані на те, що пошириться швидко на всі наші гори, бо раз — виказали свою практичність, а два — є абсолютно аполітичні і... впартійні.

Велика заслуга в поширенні лещетарства припадає Карпатському Лещетарському Клюбові. Він перший рушив серіозно до наступу на село і має подавно вiн [illegible] удару. Нині має в Карпатах пять філій, а в тих філіях Мочерняків та Шиминів — свідомих, гарних хлопців, що словом і прикладом агітують за лещетами, (не оглядаючись на неустійнену назву для предмету своєї агітації!).

К. Л. К. перший спромігся на український лещетарський захист, що станув у Славську і на якого посвячення їздив я недавно.

„Спромігся" — це значить так: К. Л. К. мав щасливу думку, його тодішній голова щасливу руку і в той спосіб повстав захист. Щаслива думка: шукати мецената, щаслива рука: знайти його в особі голови УНДО д-ра Дм. Левицького, решта пішла вже як по маслі. Триста передкризових долярів — з одної сторони, праця і запал — з другої, і в Славську виріс лещетарський захист.

Їхати до Славська в нинішні часи не так то легко. Треба завчасу „амобілізувати" і час і гроші, що не мусить удатися, хоч би була і охота і здоровля. В моїм випадку треба було відбути кілька „інформаційних" конференцій, які то розбивалися, то знову наладнувались, щоби врешті „увінчатися" повним успіхом: кошти дороги плюс нічліг і харч (ах, той індик!).

Значить їдемо...

Щоправда, я на сірім кінці, бо такі туди достойники вибралися, що я відразу пішов у кут, але й за те спасибі. Досвідні люди кажуть, що ліпше бути сірим кінцем між достойниками, ніж достойником між сірими кінцями.

Дорога до Славська дуже гарна. Я мав два рази велику коронку в піках, а раз заголосив малого шлема в трефах.

На стації в Славську чекали на приїзд гостей: лещетарі, місцевий парох, славчани і... [illegible] Щодо цеї останньої, то начальник стації казав, що за пізно його повідомили, а ті, що повідомлювали казали, що не могли скорше часу. Думаю, що ні його народній, ні урядовій чемности засвічення ліхтарні не було б пошкодило, хочби і на пять мінут перед приходом поїзду.

Нічліг у віллі пп. Пежанських затер прикре вражіння темряви на стації — думаю — всі гості встали рано в такім добрім гуморі, як я. Та що д-р Палій стягав з мене в ночі гуцульський ліжник — не вплинуло на зміну мого настрою, бо я кожен раз відбирав належну мені половину, захоплюючи при тій нагоді ще й його часть.

Лещетарський захист ждав на своє свято прибраний, як молода. Славські лещетарі і [illegible]ків наплели і прапорців пристарали і [illegible] смереками замаїли. Цеж не тільки храм лещетарські змагання, а й посвячення і то з Архиєрейською Службою Божою. Преосвященний [illegible] Іван приїхав до них зі Львова. Приїхав рад, бо відчуває потреби народу в нинішніх часах і в кожній ділянці.

Гарний той лещетарський захист. На березі гомінкого Опору, лицем до Ільма, плечима до Кливи, а з боків: праворуч Тростян, [illegible] Славсько. Веселими вікнами блестить до сонця, всміхається до гірського села, що [illegible] під ним. Нині ті вікна ще більш веселі, а захист ще більш усміхається.

Велике свято в нього.

Перед захистом народу з народу. Прийшли і зі Славська і з верхів і з інших сіл. Бо кожний хоче наочно переконатися, чи справді аж епископ буде святити отой малий будинок, що виріс [illegible]нулої осени!...

Справді епископ! А біля нього [illegible] яків. І [illegible] люди, що [illegible]

...ся українцями не жила і все перебувала в чисто чеському середовищі. З розмови виявилось, що вона за не цілий рік зуміла вивчити українську мову книжковою системою при допомозі чоловіка. Говорила нею плавно, а вправлялась у говоренні тільки з чоловіком і його товаришами. Для нас було направду несподіване і приємне.

При описаних наших заняттях і розмовах час ішов нам у Празі скоро. Ми і не стямились, як наш побут зближався до кінця. Треба було готовитись до повороту. Бо хоч наші справи ще не вичерпувались, то зате випорожнювались кишені. А ця обставина рішала про все. Ми переводили під враженням від'їзду прощальні, що так скажу, балачки з ким могли та робили підсумки нашого побуту. Крім того ми рішили, що один з нас має відвідати наше Закарпаття. Ця функція припала д-рові Макарушці. Щоби устійнити речинці наших від'їздів, подались ми на залізничий двірець. Цей двірець має назву Вільсонового. Перед ним стоїть великий монумент. Сам Вільсон у більшій від природної величини глядить пильно на двірець.

Цей памятник побудували чехи Вільсонові з вдячности за його мирові пропозиції і за тези про самоозначення. Вони з них скористали. І тому ця вдячність для Вільсона вповні зрозуміла та оправдана. Вона й свідчить дуже гарно про чехів, що вміють цінити тих, які будьщонебудь причинилися посередньо чи безпосередньо до відновлення їхньої державности.

Полагідали ми наші справи на Вільсоновому залізничому двірці і подались до гуртка наших знайомих друзів, що не жалували для нас ні часу ні труду та старались уприємнити нам наш побут до самого кінця. Ще один спільний обід, ще кілька годин розмови, а потім розстання.

І ось саме в тому часі, коли ми вже обмінювались враженнями про перебуте та пережите, трапилась мені несподіванка. Несподіванка приємна та своєрідна. Наш неоцінений друг інж. Галька вручив мені вічне перо, з зазначенням, що це на памятку побуту в Празі від „нашого гуртка". Це мене зворушило і заскочило. Перо я прийняв та щиро за нього подякував. Випробував його при писанні моїх подорожніх вражінь. І ці стрічки теж пишу ним. Не знаю, чи цікаві вони для моїх земляків-еміґрантів; не знаю, чи приймуть вони їх добре і прихильно, чи може кепсько. Але якщо в них дещо булоб і прикре, то завинило в тому і це празьке перо. А з нього частина вини за все лихо мусить спасти, очевидно, і на дорогого нам інж. Антона Гальку. — Вибачайте, Дорогий Пане Інжиніре Галько, але так воно мусить бути. Якби я був від Вас не дістав цього пера, то не писав би і цих вражінь. Словом, у всьому так якби Ви завинили. Але простіть! Вірю, що ця обставина нічим не нарушить наших дружніх взаємин.

Вечором ми розпрощались з д-ром Л. Макарушкою, що поїхав на Закарпаття. Яж лишився ще на кілька годин серед милого товариства. По вечері найшовся я вкінці на двірці Вільсона. Відпровадили мене аж до вагону та побажали всього найкращого наші спільні друзі інж. Галька, інж. Яремин, проф. В. Приходько. Поїзд рушив і ми обмінялись ще останніми поздоровленнями, а потім уже тільки поглядами. Я їхав домів. Поїзд мчався крізь пітьму ночі.

Вас. Мудрий.

Готуються до війни.

Американська летунка Фей Гиллис перелетіла з Москви до Владивостока (столиці Зеленого Клина, недалеко Японії).

Відтам повідомляє вона в телеграмі, що Совіти готуються таки добре до війни з Японією. Скрізь поїзди через Сибір везуть військо на Далекий Схід і воєнні засоби як гармати, танки, амуніцію, навіть поживу.

Також викінчують роботи коло другого залізничого шляху через Сибір.

На Далекім Сході, каже вона, Совіти мають 600 танків.

Телеграма з Крістобал, в Панамській области, повідомляє, що туди переїхало з Чіле за місяць 12 кораблів, наладованих нітратом, потрібним для виробу вибухових матеріялів на війну. Найбільше нітрату в Чіле купує Японія і Совіти, а також Франція й Англія. Крім того Японія вже від року скуповує в Америці й Мексику стару сталь, залізо, олово, бавовну, що теж потрібне для виробу зброї й амуніції.

Засипані вуглекопи.

БЕРЛІН, 10. ІІІ. ПАТ. Гірничий уряд у Бойтені довідується, що вчора вечором удалося рятунковим відділам після триденних зусиль відкопати чотирьох дальших вуглекопів, засипаних у копальні Карльстен Ценбрун. Всі чотири легко потовчені. Пять гірників є ще дальше засипані, але вони дають ще знаки життя. Рятункова акція триває дальше. Надпрезидент шлеської провінції призначив 2.000 марок для родин жертв катастрофи.

Маґнітоґорськ — совітський музей помилок.

Віліям Стонмен, кореспондент американської газети „Сан" присилає довший допис з Маґнітогорська за Уралем. Він не лише потверджує всі сумніви, висловлювані американцями і іншими чужоземними критиками, про доцільність ґіґантичних совітських заводів в Маґнітогорську, на яких розбудову совітський уряд вложив біля 100 міліонів долярів, але й вказує, що цілий плян це майже діточа забава уряду. Замісць сподіваної продукції 4 міліонів тон заліза з чотирьох огнищ, в минулому році вироблено лише 2 і пів міліона тон, а тепер працює лише одно огнище. До цього є різні причини, а найважніша та, що робітники цілком непідготовані і разураз утікають з праці. На їх місце приходять свіжі, які бояться роботи в таких велитенських заводах, так що ледви 10 відсотків робітників знає свою працю. Але совітський уряд є впертий, він рішив збудувати нове „соціялістичне" місто коштом 600 міліонів рублів, щоби десь примістити робітників. Таксамо хоче уряд поставити на своїм і забезпечити маґнітогорську воду з ріки Уралу. Це було пляноване в самому початку і звичайним совітським поспіхом збудовано там греблю за 125 днів. Але вода підмулила греблю і треба було будувати на борзі другу. Тимчасом інжинери, які клали водопроводи, забули охоронити їх перед зимою і не викопали ровів. Наслідком цього рури замерзли ще в жовтні і тепер совітський уряд мусить засудити яких півтора тисячки людей на якісь кари, щоб опісля тих „злочинців" вжити до копання ровів в замерзлій землі для зложення рур. „Але ця праця є безнадійна" — думає пан Стонмен.

...велична деревляна хата. Що це гніздо молодих українських спортовців, що це куєвл здоровля, сили і завзяття молодого покоління...

Все добре, але одно не вашкодилоб: Колиб люди з близьких сіл були прийшли з процесіями. Видно не довідались на час і не могли відповідно зорганізуватись. Ще довго під полудень плив народ усіми дорогами, але гуртками, а то й одинцем, що вказує на недостаточну мережу інформаційних проводів.

Прекрасно виглядало Богослуження при польовім престолі перед лещетарським захистом. Священики, море народу, а над тим усім єпископська мітра. А довкола засніжені гори, наші рідні гори... Миготіли на ранішньому вітрі рясні свічі, лунав у чистому воздусі боговійний спів. Великодній екстріа охопив душі всіх, хто прийшов чи приїхав сюди радіти разом з лещетарями.

А прийшло і приїхало багато. І з Лавочного, і зі Сколя, і різних довколичних сіл. Навіть не сама меншина більшість. Були нарочи й іншої віри, що сприїхали подивитися, що українці можуть і як це потрафлять. Були і граничери і поліція в солідним числі. Ці останні весь час були вдоволені, що не мали потреби інтервеніювати, бо все відбувалося в порядку та спокою.

Невдоволені появилися аж після посвячення. Хоч оповістки виразно заввачували: Харчі взяти зі собою! — дехто не повірив і... шукав за буфетом.

Нехай вибачать, що його не було.

На посвячення другого захисту й сам уладжу буфет і добре на тім заробля.

Але це за випадок, коли К. Л. К. цього не зробить.

Він має першенство...

Документи в справі розброєння.

ЖЕНЕВА, 10. ІІІ. Предсідник розброїної конференції Гендерзон оголосив вчора збір документів, що торкаються дати відновлення праць конференції та кореспонденції з державами, особливо з урядом британським, французьким та італійським. Збір містить листи, які Гендерзон вислав 27. січня ц. р. до тих трьох урядів, і їхні відповіди з меморандами, між іншим французького уряду до німецького та відповідь німецького уряду.

Майже всі документи були вже оголошені. Зате перший раз оголошено „ед мемуар" німецького уряду та відповіди урядів на лист Гендерзона. Французький уряд у своїй відповіді доповнює меморандум, предложене німецьким урядом, такими заввагами: французький уряд не вважав би вказаним згодитися, щоби обчислення ефективів, признаних кожній державі, було можливе з поминенням парамілітарних формацій, що мають характер військовий. Французький уряд не міг би згодитися зменшити свої зброєння, якби одночасно було дозволене дозброєння якоїсь держави, звязаної одночасно клявзулями мирових трактатів. Італійський уряд обмежився до пересилання меморандум без ширших пояснень. Зате британський уряд заявився за введенням переходового часу в часі переговорів. З англійської відповіди виходить, що ініціятива відложення праць конференції, яка довела до рішення т. зв. малої президії скликати пленум президії на 10. квітня, вийшла саме від В. Британії.

Дають працю безробітним в Америці.

Щоби дати працю людям у часі безробіття, управа Пенсильванійської залізниці приступає до дальшої розбудови. Після електрифікації відтинку Нюйорк-Вашингтон, компанія приступає до будови 7.000 сталевих тягарових возів і 101 нових електричних льокомотив. Крім цього плянується ще й інші роботи. Вони разом дадуть заняття для 25.000 робітників через один рік. Робітні Пенсильванійської компанії в Алтуні й у Гаррисбургу вже викінчили всі підготовчі роботи, а головна управа компанії вже дістала 7 міл. дол. позички з адміністрації для прилюдних робіт в Вашингтону, щоби пустити роботу в рух. Кошти цілої інвестиції нараховують на 77 міл. дол.

Національна Рада конечної допомоги в Нюйорку звідомляє, що від часу, як розпочалася діяльність Найри, в дільниці Менгеттен дістало роботу 201.000 осіб, а робітничі виплати зросли на 190 міліонів дол. річно. Найбільше слідний був рух в промислі, де 145.000 нових робітників дістало працю. В подрібній торговлі дістало працю 33.000, а в загальній 23.000 робітників. В промисловій ділянці найбільше робітників прибуло при виробах жіночих одягів.

Німецький народ — німецька праця.

В днях між 21. квітня і 3. червня ц. р. відбудеться в Берліні велика виставка під мотом: „Німецький народ — німецька праця". На виставці буде коротко представлена історія Німеччини від найдавніших часів до тепер, дальше будуть влаштовані відділи расовий, соціольогічний та головне відділ будучности німецької нації. Друга частина буде присвячена німецькому господарству, а зокрема німецькому промислові. Виставка заповідається імпозантно, як огляд всього того, що осягнули німці на протязі всієї своєї історії.

Чехи переговорюють з СССР.

ПРАГА, ПАТ. „Народні Освобозені" довідомляє, що окремі чинники опрацювали вже матеріяли, які відносяться до торговельних переговорів зі Совітами. У найближчих днях матеріяли ці передадуть совітській місії у Празі. Таким чином будуть навязані початкові переговори з Росією. Оскільки йде про те, щоби Чехословаччина й інші держави Малої Антанти визнали Совіти „де юре", то це буде здогадно десь у другій половині квітня, тоді, коли Мала Антанта заіменує своїх послів у Москві.

—o—

Степан Нич вдруге перед судом.

ПРИСУД НА 10 ЛІТ ТЮРМИ.

У першому дні розправи проти Степана Нича, з якої звіт подали ми вже вчора, зізнавало ще кілька свідків.

Св. Іскра, поліц. агент, зізнавав на обставину, що Нич питав у поліційному будинку за ком. Цесельчуком, але питав тільки „Гдзє тен пан бльондин з 10 покою?", тоді, як ком. Цесельчук брунет. Тої розбіжности св. на питання оборонця виснити не вміє.

Св. Вл. Хімяк, поліц. агент, говорив з мамою підс., коли вона прийшла до нього до шпиталю. Тоді мав син їй сказати, що хотів вбити комісаря.

Св. Гірний, поліц. агент, репродукував протокол, який написав суд. Валіґурському. В ньому є: „Коли я прийшов до Нича і спитав, чому він стріляв, Нич почав плакати і сказав: „Він хтоів мене намовити до зради свого народу і зате я хотів його застрілити."

Предс.: Може Нич був тоді непритомний?

Св.: Ні, зовсім притомний.

Останній свідок, **ком. Клячинський**, не вніс у розправу нічого нового.

Після цього поставив оборонець д-р Давидяк внесок, щоби переслухати ще д-ра Островського, який витягав кулю з голови Нича, не на обставину, чи він стріляв, бо це факт, а на те, щоби його зізнання могли підтвердити, хто каже правду: ком. Цесельчук, який каже, що він стріляв до Нича, чи Нич, який впевняє, що кулю дістав ззаду.

Внесок трибунал відкинув і на цьому розправу перервали до чергового дня.

ДЕНЬ ПРОМОВ І ЗАЯВИ.

Зранку другого дня почав говорити прокуратор, якого промова тривала з 20 хвилин. Вона головно старалася збити твердження оборони, що Нич ділав в афекті і вже стало основою касації. Прокуратор доказував, що Нич підготовляв замах давно, що він зовсім не такий честилюбивий, як заявляє, та що ніхто йому конфідентської служби не пропонував. Замах Нича був продуманий, обґрунтований і переведений з холодним розрахунком — як впевняв прокуратор, вимагаючи суворого присуду.

Підчас промови прокуратора зайшов цікавий випадок: Нич піднявся і сказав: „Так, пане прокуратор? То не так було!" і на візвання предсідника сів знову.

Після промови прокуратора почав свою промову обор. **д-р Евген Давидяк.**

Ствердивши, що хоча є розбіжности між обороною і прокуратором, то всеж таки є речі в яких треба бути згідними оборонець ствердив, що прокуратор не має рації, коли не визнає провокації і зневаги за причину зворушення. Мотиви касації стверджують, що так є, а зокрема широко обґрунтовує це визначний польський теоретик права, проф. Макаревич, який присвятив провокації та зневазі, як причині зворушення, окремі розвідки. Такий факт заіснував власне у випадку Нича, а проф. Макаревич відмічує, що зворушення може наростати літами і навіть підготовка злочину не перечить йому. Що Нич ділав в ефекті, зворушений, це підтвердив сам комісар Цесельчук, який зізнав у тій розправі, що він, стріляючи до нього, мав жахливий вираз лиця, очі вибалушені і скривлені уста. Так само був зворушений у шпиталі, коли йому згадували про Цесельчука, що підтвердив аґент Гірний, аґент Хімяк і сам Цесельчук, що відвідав його та був свідком, як він кричав до нього: „То він намовляв мене до зради свого народу!" Це, що прокураторські свідки підтверджують, це навіть проти інтенції прокуратора, який хоче, щоб Нич був холоднокровним замаховцем, промовляє тільки за тезою оборони, що він був зворушений та вимагає затвердження додаткового питання у справі цього зворушення.

ЧИ НИЧ ВИНЕН?

З черги оборонець доказував, що перше питання „Чи винен Нич, що з доручення ОУН" і т. д. стріляв до Цесельчука, повинні присяглі заперечити. Питання не питає чи хотів *стріляти*, бо це доказаний факт, а чи *винен*. Є можливости, що він не винен за цей стріл, що кермувала ним не його воля і за нього він не повинен відповідати. Слова „з доручення ОУН", вставив на думку оборонця прокуратор, щоби обтяжити питання. Доказів на його приналежність до ОУН не було й нема, бо те, що він віз в Данціґу брошури — не доказ тої приналежности: ОУН послуговується нераз чужими людьми, а судова історія знає безліч випадків, коли за такі „докази", як в тому випадку книжки, були люди присуджувані на кару смерти і щойно ревізії процесів виявляли їх повну невинність. Закінченням, що прокуратор боронить параґрафів, а оборона людей, та що гірше для суду, як ці останні потерплять і просьбою затвердити друге питання про зворушення Нича в меті намаганого атестату замкнув оборонець свою промову.

Вона тревала більше як годину, а міцно арґументована, місцями драматична й виголошена з відповідним, аж надсподіваним патосом, викликала на присяглих і на салі незвичайне враження, тимбільше, що д-р Давидяк боронив Нича тільки з уряду і на судовій салі появляється у великих процесах, на жаль, рідко.

ОСТАННЄ СЛОВО НИЧА І ПРИСУД.

Після тої промови, Нич підійшов в бік присяглих і заявив: „Я не прийшов жебрати у вас ласки. Мені байдуже, що лава присяглих скаже. Я знаю, що вони мене засудять, але тоді вони засудять свою совість!"

Після цього пішли присяглі на нараду й 11 голосами затвердили перше, а 7 відкинули друге питання (перше, чи винен у злочині, друге — чи зробив це в афекті). На основі цього трибунал присудив Нича за замах на ком. Цесельчука

НА 8 ЛІТ ТЮРМИ.

мотивуючи, що обтяжуючою обставиною для Нича була його впертість і бундючна поведінка вже підчас цього процесу, на основі чого трибунал переконаний, що навіть якби його звільнили, він повторив би замах.

З присудом за приналежність до ОУН з попереднього процесу (3 роки) має Нич кару 11 літ вязниці, яку суд скомулював йому на 10 літ вязниці з позбавленням прав.

Нич приняв присуд байдуже, але застерігся б[і] 3 дні до надуми.

(і. к.)

Українська музика у Варшаві.

Великий успіх концерту українських симфонічних творів і українських артистів у Варшавській Фільгармонії.

Минулої неділі у циклю полудневих концертів симфонічних відбувся у Варшавській Фільгармонії концерт, присвячений сучасним українським симфонічним творам. Концерт ініціювала та орґанізував Український Науковий Інститут разом з Виділом освіти й культури міської управи м. Варшави. Участь взяли: оркестра Варшавської Фільгармонії (67 осіб з проф. Двораковським як концертмайстром), як диріґент виступив п. Антін Рудницький, а солістка — п-і Марія Сокіл.

На програму концерту склалися: „II симфонія" оп. 12 Льва Ревуцького, „Сюїта" оп. ... Антона Рудницького, дві пісні — „Ноктурн" і „Сонет" — Василя Барвінського (соло Марії Сокіл у супроводі оркестри) і „Три танці" з опери „Золотий обруч" Бориса Лятошинського. Концерт був трансмітований Польським Радіо на всі польські стації.

Успіх концерту перейшов усі сподівання. Передовсім саля вщерть повна, — надзвичайна рідкість у Фільгармонії. Публика дуже різна і дуже цікава: знані одиниці з дипльоматичного світа (англійський ґен. консуль, японський військовий аташе й ін.), багато осіб з польського політичного, наукового й мистецького світа, численна українська кольонія і постійні відвідувачі фільгармонічних концертів. Велика більшість слухачів сподівалася почути якісь кольоритні чи скромні музичні спроби. Тимчасом представилася поважна модерна українська музика на европейському рівні! Велике признання заскала теж особа диріґента, який уперше виступив у Варшаві і маючи для цілої складної програми буквально одну пробу напередодні концерту, перевів концерт так прецизійно, що аж оркестра зготовила йому овацію. Ціле правди кажучи, успіх концерту у великій мірі треба записати на рахунок самої оркестри.

Витинки-рецензії варшавської преси про концерт посилаю окремо.

Присутній.

НОВИНКИ

— **Пригадуємо ще раз Шановній Громаді**, що **Вечір ритмічно-пластичних танків пані О. О...ховерської** відбудеться в середу, 14. березня 1934, в 19.30 год. в **Салі Ріжнородностей**. Просимо замовляти квітки в Книгарні Наук. Т-ва Шевченка від 14—19 год. Програма на афішах.

— **Концерт Хору Українських Ревелєрсів Евгена** відбудеться дня 16. березня н. р. У програмі нові прегарні твори танкової музики чужих композиторів, як **J. Hyltona**, **A. Weeks**, **Joe Edwarda** й інших, та оригінальні українські танґа, сльов-фокси і фокс-троти. Крім цього прегарні українські пісні. Концерт відбудеться в новій, в европейському смаку і, спеціально до того роду імпрез побудованій салі „Ол..." Вхід до салі в пасажі Міколяша напроти ... Вецької робітні Дуфанця, в сусідстві ... Білети від вівтірка продає Союзний Базар — в ціні від зол. 2.50—1. Початок концерту в год. 19.30 (7.30 веч.).

— **Церковні брокати**, борти, френзлі, плечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів, всі готові церковні річи, **лампи** і фан, **дзвони**, **книги**, світло, **кадило**, печатки для Парохії, Урядів, хінсько-сріб. і альпакові свічники, **накриття**, ліжка, **прапори** і відзнаки, ... „ДОСТАВА" у Львові, Домініканська 11/І. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 ...

— **В справі позички Р. Ш.** В неділю, 11. ц. м. в год. 6. веч. відбудуться в домівці хлопячої школи ім. Т. Шевченка при вул. Сулінського ч. 25 ширші сходини членів Кружка „Р. Ш.“ ім. Т. Шевченка в справі переведення внутрішньої позички для „Р. Ш.“ з відповідними рефератами на цю тему. Нехайже своєю громадною численністю на тих сходинах члени „Р. Ш.“ тай українські громадяни Галицької дільниці Львова (Сихівського передмістя) засвідчать, що дорога їм доля „Р. Ш.“ та виховання тисячів дітвори в її школах. — **Позичкова комісія при Кружку „Р. Ш.“ ім. Т. Шевченка.**

— **„Запорожець за Дунаєм“.** Вже нині (неділя) год. 7-ма веч., саля театру „Міньон“, Оссолінських 10, „Запорожець за Дунаєм“ у виконанні Театральної Секції Т-ва „Відродження“ при співучасти запрошених артистів: Вп. Колк-Вірленської, І. Гриняка, М. Бодака, Т. Купчинського. Орхестрою та хорами диригує Вп. Т. Купчинський.

— **Дискусія над українським числом „Сигналів“.** 13. ц. м. (у вівторок) гурток польоністів львівського університету влаштовує прилюдну дискусію над 4-им числом львівського місячника „Сигнали“, що все присвячене українській сучасній культурі. Дискусія відбудеться в 6 год. веч. у салі польоністів у новому будинку. У дискусії мають теж узяти участь запрошені студенти-українці.

— **Комітет розбудови м. Львова** повідомляє, що веде дальше збірну будову дешевих мешкань на Залізній Воді. Якщо зголоситься відповідне число рефлектантів, комітет зорганізує муроване і дерев'яне будівництво на іншім терені. Кошт такого дому (однородинного) разом з парцелею обчислено на 6—8 тисяч зол., причому будівельний кредит не може переходити 50 проц. коштів будови. Тому рефлектанти мусять мати власну готівку до 5 тисяч зол. За близчими інформаціями зголошуватися до Комітету, Ратуш І. пов.

— **Пересторога.** Дійшло до відома парохіяльного уряду церкви св. Пятниць у Львові, що якісь невідомі йому люди розпродують образи, мовби то на дохід віднови церкви св. Пятниць. Управа церкви нікому такого уповажнення не дала, а тимсамим ніхто не має права тою дорогою збирати жертви на віднову нашої церкви. Колиб такі збирачі виказувалися повновластями, просимо Впр. Духовенство і Громадян особи ті вилегітимувати, такі уповаження від них відібрати і з відповідною дописною ласкаво прислати до парохіяльного уряду церкви св. Пятниць у Львові, вул. Бальонова ч. 31 пов. — **Управа парохії.**

— **З Українського Наук. Інституту** в Берліні повідомляють нас, що заходами його відбудеться дня 14. ц. м. в салі університету Фридриха Вільгельма виклад проф. універс. д-ра фон Рістгофена „Прабатьківщина славян у найновішій літературі“.

— **За 97 §.** В понеділок 12. ц. м. почнеться перед львівським судом присяглих в салі при вул. Баторія процес проти Маріяна Мартина й тов. за злочин з 97 § (приналежність до О. У.Н). Розправі проводитиме суддя Ягодзінський, боронитимуть д-р Старосольський і д-р Шухевич.

— **Україніка.** В органі бельгійських студентів католиків „Ль Авангард“, що виходить в Люввені й досі часто поміщував вістки про українські справи, появилася стаття п. Кішки „Україна й мир“, що викликала полеміку на шпальтах цього часопису з москалями.

— **Шевченківський концерт.** Дня 14. ц. м. влаштовує Український Центральний Комітет у Львові в салі Муз. Інст. ім. Лисенка при вул. Шашкевича Шевченківський концерт з такою програмою: 1) Заповіт — хор Мал. Семинарії під орудою проф. Д. Котка. 2) Вступне слово — С. Литвиненко; 3) Шевченко-Лисенко: За байраком байрак, Сонце заходить — барит. соло проф. Р. Орленко; 4) В. Барвінський: Прелюдія Ц-моль, Прелюдія фіс-дур, Марш на лемківські теми — форт. сольо Р. Савицького; 5) Т. Шевченко: Подражаніє Ісаїї, Лічу в неволі дні і ночі — декл. пані О. Кривіцької; 6) Шевченко-Лисенко: Мені однаково, Шевченко-Мусоргський: Гопак — сопр. сольо п-і Приймової; 7) М. Лисенко: Капріччіо елегія, І. Безпрозваний-Москвичів: Думка, О. Москвичів: Елегія на смерть Шевченка — скрипк. сольо проф. Москвичів; 8) Живий образ-інсценізація арт. мал. П. Ковжуна під декламацію вл. автора А. Курдидика „120 літ“. Початок точно в год. 8-ій. Білети раніше в Союзному Базарі, вул. Руська 20. Богата програма концерту в охопленні кращих наших мистців пісні й музики повинна притягнути на цей мабуть найкращий цього року Шевченківський концерт всіх українців Львова.

— **Арештування.** У Вербові бережанського пов. арештували 5. ц. м. гімн. абс. Теодора Гевка та молодих селян В. Семчишина й Мих. Кота, яких перевезли до вязниці в Бережанах.

— **Краєва хроніка.** Візника Михайла Ґдаковича з Жовкви ограбили на дорозі з Волі Висоцької три напасники, забравши йому два мішки з гречкою. — На учительку В. С. під Ряшевом напали два бандити і стероризувавши її револьверами, відобрали їй 260 зол. — В Оброшині пов. Городок невідомі люди стріляли на постерункового державної поліції з револьвера і не вдіявши йому нічого, втікли.

— **Згоріло 2 дітей.** Мин. середи вибух вечором в загороді Мих. Леманишина у Снятинці б. Борислава вогонь. Полумя охопило хату так нагло, що вона згоріла зовсім враз з двома дітьми Леманишина, 6-літньою Катериною і 4-літнім Степанком. Причина пожежі, що наробила на кілька тис. шкід, невідома.

— **З Польщі.** До Варшави прибула делегація представників англійського промислу, що має наладнати співпрацю з польськими виробництвами. — Варшавський суд присудив на 6 міс. тюрми дідича Хижинського, що потурбував екзекутора, який за 8 зол. залеглостей в Касі Хорих хотів забрати йому фортепян. — Робітника Вісневського з Жирардова, що вбив Малаховську, яка не дозволяла йому женитися з її дочкою і поранив її сина, присудили на 6 літ вязниці.

— **Ріжні вістки.** Приходить офіціяльна звістка, що цісар Аннаму жениться 20-го п. м. з одною дівчиною з Кохінхіни зі шляхетської рідні. — У фабриках вантажних авт у Дітройт (Клівленд) істнує загроза страйку; повстав конфлікт за висоту платні: 30.000 робітників і урядовців протестує. — На місце покійного Поля Пенлева, колишнього міністра, визначного математика, Французька Академія вибрала членом професора Сорбони Ґастона Юлія, уродженого у 1884; він воєнний інвалід. — Перші два авта нового типу, зроблені в державних совітських фабриках, їдуть на пароплаві „Ексцельзіор“ з Одесси до Ню Йорку як дар для... Форда. — Папа говорив на засіданні ватиканської консисторії про проголошений ним святий рік, який кінчиться цього Великодня і ствердив великий успіх цього свята. — Італ. експерт Роберто Люджі відкрив при помочі рентґена в ґалерії Борджіїв картину Рафаеля, яку пізніший маляр замалював. Образ привернуть до давнього виду. — В Берліні відчинив канц. Гітлер особисто велику самоходову виставу та в промові з тієї нагоди зазначив, що бажав би кожному німцеві самоходу, а нім. самоходову продукцію довести до 200—300 тис. самоходів річно. — Син голови японської торг. делеґації, 25-літній Оказа, зробив собі в Льондоні гаракірі, щоби отак рятувати честь батьківщини, яку його батько осоромив уступками вбік англійців. — В Еспанії проголошено виїмковий стан.

— **Шведський князь таки оженився.** Дня 8. ц. м. відбувся в Льондоні шлюб молодшого сина шведського короля, кн. Сіґварда з фільмовою артисткою Пацек, про який стільки вже писали й говорили. На шлюб прийшли подивитися такі товпи народу, що 1215 кінних поліцаїв ледви вдержувало сяк-так рух. Молоду пару витала товпа гарячими оплесками.

— **Фільмові новини.** Відомий рос. специяліст у хворобах серця, проф. Зеленін працює з д-р Сухаревським над звуковою научною фільмою „Фізіольогія і патольогія серця“. На фільмовій ленті будуть зареєстровані найдрібніші функції серця, репродукції рентґенівських світлин серця та всі хворобливі серцеві гомони. Фільма має уможливити лікарям студії ріжних хвороб серця. — Німецький драматург Вольф підготовляє фантастично-наукову фільму „Шлях велитнів“, що охоплюватиме в мистецький спосіб низку сучасних наукових і технічних проблем, прим. трансокеанічну комунікацію, досліди стратосфери, телевізію і т. д. Фільму реалізують при допомозі кількох визначних учених.

— **Цікава виставка.** В Римі підготовляють енергійно виставку староримських памяток, яку відкриють у вересні ц. р. На виставку надходять різьби, статуї, копії та пластичні реконструкції з усіх італійських музеїв. Роблять теж ґальвано-пластичні срібні копії відомого скарбу Гільдесгайму з Берліну та рідких памяток з Британського Музею. Крім цього на виставці найдуться копії стінних мальовил з римських катакомб.

— **Спростування.** На новинку в числі 36 (13.601) Вашого часопису з 3-го березня 1934 п. н. „Дивний виступ“, прошу на підставі § 19. пресового закону і в імя правди помістити таке спростування: Неправдою є, щоби переслуханий в повітовому суді в Бережанах як свідок ужив я вислову „те українчикі“. — а зате правдою є, що в часі зізнань говорив я з суддею по польськи, бо вважав це доцільним тому, що суддя не знає української мови і зізнання по українськи могли пошкодити стилізації протоколу, що признав також мец. д-р Гриневич, заступник одної зі сторін, який також говорив до судді по польськи. Також правдою є, що в часі переслухання, показуючи важний для справи документ, просив суддю докладно запротоколувати мої зізнання, кажучи „щоб українці не посудили мене у спроневіренні“, що можуть потвердити адв. д-р Володимир Бемко і п. Василь Копцюх, директор тов. „Надія“ в Бережанах. — Володимир Кордуба, ем. суддя окружного суду в Бережанах.

З листів до Редакції.

Хвальна Редакціє!

У звязку з заявою п. Петринюка, поміщеною в ч. 52 „Нового Часу“ з 8. ц. м. на стор. 8, прошу помістити у Вашім орґані ось-таке вияснення:

Подаю до відома всіх, що на засіданні Виділу Бурси У. П. Т. дня 26. II. 1934 говорив я як член Виділу в імені Виділу до питомця бурси п. Петринюка, якого покликано на засідання задля його образливого й настирливого письма, яке він вислав до Виділу Бурси, що тримав його безплатно півтора року в бурсі.

Такий стан справи, а також недостача часу не позволяють мені ширше писати про справу, яка могла би бути цікавим причинком до того, як деякі люди розуміють добро і зло, гідне й негідне. — З правдивою пошаною

9. III. 1934.

Іван Бабій

З судової салі.

Процес трьох у Тернополі.

В жовтні мин. року появилися в селах Доброміркa, Піщанки й Лозівка збаразького повіту летючки ОУН. На основі доносів арештувала поліція 19-літнього Тараса Цимбалістого і 22-літнього Максима Шурана з Доброміркu та 24-літнього Івана Заяця з Піщанок, як підозрілих і підчас ревізій в них найшли не тільки летючки, але в обв. Шурана пісню про події 1930 р. а в обв. Заяця лист до знакомого, в якому він мав писати, щоби той приніс йому летючки. Крім цього слідство мало виявити, що всі три вони були членами ОУН, яких на Великдень 1933 р. заприсягнув якийсь тип на револьвер на цвинтарі в Доброміркці. За все це станули всі три перед тернопільським судом присяглих дня 5. і 6. ц. м., на якому заперечили актові обвинувачення, мотивуючи, що летючки, які найдено в них на стриху, хтось їм підкинув. Підсудних боронив д-р Старосольський зі Львова, що виголосив незвичайно ефектовну та правно обосновану промову і д-р Ладика з Тернополя, що м. ін. прочитав експертизу ґрафольоґа з Варшави, який доказував, що в найденому у Заяця листі дописані найважніші для чину слова.

Судді присяглі затвердили 9 із 15 поставлених їм питань і на основі цього трибунал засудив **Тараса Цимбалістого на 5, Максима Шурана на 6 і Ів. Заяця на 6 літ вязниці.** Важкий і несподіваний присуд викликав на судовій салі незвичайне вражіння.

П.

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „СКАНДАЛ У БУДАПЕШТІ".

Легка, безпретенсійна фільма, повна веселих епізодів: ціла акція спирається на непорозуміннях і показує нам уперше мадярську „по-повідкриту" вірку Франческу Галь. Це незвичайно симпатичне, веселе, а притому файне дівча, може скоро стати грізною суперницею Ліліянки Гарвей. Її гра і спів подобаються не менше як у Ліліяни. Поза нею звісний уже Секі Сакаль має кілька веселих сценок, як завсіди дуже добре зіграних цим талановитим мадярським коміком. Тріо головних акторів тої фільми замикає Павло Гердіґер, який знаменито підспівує. „Марусенька" ввела до своєї програми ревію варшавських артистів, між якими є кілька добрих сил. Подобаються п. Г. Рапацька, п. Воліньский і Гайнріх.

с. т.

КІНО „АПОЛЬО": „ЯНГОЛИ ПЕКЛА".

Воєнна фільма, що показує подвиги летунів. Основана вона на повісти відомого французького письменника Роляна Доржелеса „Деревляні хрести", члена Академії Ґонкурів. Це одна з найкращих воєнних повістей. У фільмі бачимо прегарні знимки боротьби літаків, виконані з незвичайною проворністю. Так само моменти бою і катастроф, що в інших фільмах бувають звичайно замазані, тут виступають дуже виразно. Жіночу головну ролю грає відома американська красуня Гарльов.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Як працює Районова Молочарня в Ременові. Районова Молочарня в Ременові почала свою працю 25. червня 1931 р. Дотепер зорганізовано при Р. М. ось такі села: Ременів, Висдобоки, Судимів, Віднів, Гребенці, Жовтанці, Кукизів і Вихопні. Молочарня має 800 зареєстрованих членів, які за 2 і пів року доставили 2,350.362 л. молока, з чого вироблено 96·450 кг. масла, отже майже 10 вагонів. Членам виплачено за доставлене молоко 249.765 зол. Молочарня почала свою діяльність з майном на суму 3.230 зол., а нині має 19·712 зол. та одноморговий город вартости 3.000 зол. Крім цього молочарня зорганізувала „Допомоговий фонд" на випадок загибелі коров, а також допомогову аптичку. Фонд дотепер заплатив за 1 штуку; власних фондів має Фонд около 1.000 зол. Тут працює платний фахо-вець. Р. М. спроваджує для членів вагонами грис, який відпродує по ціні закупна. Поза чисто торовельною сторінкою веде також працю культурно-освітню й організаційну. Уладжує виклади й анкети з ділянки раціональної годівлі коров, гігієни молока і стаєн, управи пашних ростин, домашньої господарки, коопер. знання і т. п. Уладжено 2-тижневий курс ветеринарійно-господарський і скликано 2 великі конференції, з того одну чисто жіночу, на якій було присутніх 205 делегаток з 15 сіл. Р. М. передплачує 100 чисел „Сільського Господаря", 100 чисел „Кооп. Родини", 10 чисел „Кооперативного Молочарства", 60 чисел „Жіночої Волі", що їх роздає своїм членам. Крім того є членом Т. „Просвіта", „Сільського Господаря", Бібл. „Сільського Господаря" й усіх культурно-освітніх товариств та в сусідніх селах, з якими є в тісному контакті, які з них підпомагає матеріяльно. В канцелярії молочарні уміщена постійно пушка „Р. Ш.", яка приносить 5—8 зол. Слід також зазначити, що у самім Ременові, так і в околиці є багато типів, які при всяких нагодах стараються підкопати віру до проводу Р. М., воюючи рішенно сплетнями і брехнями. Багато є ще сіл, а саме Запитів, Руданці, Звертів, Колоденце і Ка... чомусь не хочуть приєднатись до Р. М. Вони своє молоко й масло збувати приватно ... ну значно меншу, як злучитися з Р. М. та творити сильну організацію проти посередників і визискувачів. Також ще в Судимові й Жовтанцях є приватні молочарні і там також тяжко переконати людей, що на шкоду членів та своєю впертістю приносять великі страти для селян-продуцентів. Одначе з радістю стверджуємо, що здоровий розум, здорова думка й ... ідея беруть таки верх і Р. М. з кожним днем поступає вперід. Сусід.

СПОРТ.

Україна—Світезь.

Заповіджені у нас вчора на неділю 11. ц. м. змагання копаного мяча між Україною і Леґією не відбудуться. Зате відбудуться також змагання між Україною і Світезею у Замарстинові. Початок змагань: год. 3. пополудні. Попередять в год. 1·30 змагання дружин молодших.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театральна секція „Відродження".

Саля Театру „Міньон", вул. Оссолінських ч. 10.

Неділя, 11. III. год. 7 веч. „Запорожець за Дунаєм", народня оперета на 3 дії Семена Артемовського.

Білети раніше у „Фортуні Новій" Руська 20.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Дрогобич.

12. III. „Весела вдовичка".
13. III. „Ельза".
14. III. „Катерина".
15. III. „Сонце руїни".
16. III. Ревія „Наша парада".

Великий Міський Театр.

Неділя, 11. III год. 3·30 попол. „Чоловік, що був Четвертом". Абон. 11. Ціни найнижчі.

Неділя, 11. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Понеділок, 12. III. год. 7·30 веч. „Товаріщ". Абон. 13.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 11. III. год. 3·30 попол. „Родина". Абон. 12.

Неділя, 11. III. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 12.

Понеділок, 12. III. год. 7·30 веч. „Родина". Абон. 13.

Кіна.

АПОЛЬО: „Янголи пекла".

АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.

ВАНДА: „Нагана".

КАСІНО: „Боксер і жінка". (Макс Бер, Демпсі, Карнера).

КОЛІСЕЙ: „Дама-Кер", ревія: „Лише вальс".

КОПЕРНИК: „Невидний чоловік". (На осн. Веллса).

МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сакаль), ревія: „Весна та ми".

МІРАЖ: „У тіні хреста".

МУЗА: „Усміх щастя".

ПАЛЯС: „Пісеньки Варшави".

ПАН: „Обід в 8-ій" та ревія.

ПАСАЖ: „Пат і Паташон як хоробрі вояки".

ХИМЕРА: „Чоловік, що вкрав серце".

СВІТ: „Вел. княжна Олександра" (Єріца, Слезак).

СТИЛЕВЕ: „Білий опир" і ревія.

УТІХА: „Я був тобі вірний", ревія: „Ах, ті баби!".

Закордонне радіо.

Неділя, 11. березня 1934

Відень (506,8) 11·20, 12·40 Концерт. **Братислава** (298,8) 17·30 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт (музика, спів), **Берлін** (356,7) 19·30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·00 Австр. поезія в пісні, **Бреслява** (315,8) 10·25 Літні пісні (хор), 16·00 Концерт, **Букарешт** (212,6) 20·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 21·25 Вок. концерт, 22·00 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Інстр.-вок. концерт, 20·45 „Маскота" оп. Одрана.

Понеділок, 12. березня 1934.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 16·55 Фортепян, 18·25 „Норнберські співці", **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Брно** (325,4) 16·30 Бабусині оповідання, 21·20 Оп. арії. **Париж** (1796) 21·00 Камер. музика, **Атльона** (531) 21·10, 22·00 Спів, **Берлін** (356,7) 22·00 Концерт (музика, спів,) **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·50 Солісти, **Лянгенберг** (555,9) 14·00 Солісти (музика, спів), 20·45 „Дер церброхене Круг", комедія Кляйста. **Мінхен** (405,4) 20·30, 21·15 Спів, **Букарешт** (212,6) 17·30 Спів (чеські, югосл. болгарські та румунські пісні), **Будапешт** (550,5) 17·00 Скрипка, 22·10 Циг. музика, **Рим** (420,8) 22·00 Солісти.

Львівське радіо.

Неділя, 11. березня 1934.

9·00—10·00 Раніша авдиція. 10·00 Релігійна музика з гр. плит, 12·10 Метеорольоґ. вістки, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Весна в пасіці, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Легка музика з гр. плит, 15·00 Балачка: „Як пригріє сонце". 15·20 Концерт легкої музики, 18·00 Авд. для дітей: „Антепа в коршмі", 16·30 Чвертьгодина славних артистів (Казальс, віольончеля), 16·45 „Серпятко" оп. Лук. Семенського, 17·00 „Дитина й алькоголь". 17·15 Музика, спів, 18·00 Авд. „Сни усіх матерей", 18·40 Пісоньки в супр. фортепяну, 19·00 Три знаки запиту, 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Концерт (фортепян, спів, Беноні, бас), 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25 23·05 Танкова музика.

Понеділок, 11. березня 1934.

7·00—8·00 Раніша авдиція, 12·05 Камер-музика з гр. плит, 12·33 Вокальна музика з гр. плит, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·55 Легка музика, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт присв. творчості Евг. Панкевича (пісні з невідомих рукописів композитора), 17·30 Гітара, ксильофон, органи (гр. плити), 17·50 Наука стенографії, 18·00 „Найвищий дім світа", 18·20 Камер. концерт, 19·03 „З мовчазного дому", 19·15 Всячина, 19·25 Відчит, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт голяндської музики, 21·00 Пачкарі гашишу, 21·15 Концерт легкої музики, пісоньки, 22·00 Краківські витинанки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·28 зол.

Золото: Долари 9·04—9·06. Франки фр. 36·20—36·50 Дукати 84·20—84·50, Корони 38·00—38·40. Рублі 47·00—47·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·70, Рублі 1·30.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 26·98, Париж 34·94 і пів, Берлін 210·55, Цюріх 171·45, Амстердам 357·75, Прага 22·03, Міляно 45·50, Нюйорк кабель 5·31 і три чверті, Нюйорк чеки 5·31 і пів.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиська з ваг. Львів

	від	до	від	до
Жито одноціле	13·—	13·25		
Мука жит. I. с. до 55%	21·—	22·—	25·50	26·—
Мука жит. I. с. до 65%			23·—	23·50
Мука жит. II. с ситк. 70%	12·—	13·—	15·—	16·—
Мука житня разова 95%			18·50	19·—

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10. III. масло 2·90, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·50—2·60

Тенденція на масло, молоко, і сметану удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	1-а	II-а
Кури молоді на печення	1·75	1·50	1·00
Кури на росіл	1·75	1·50	1·00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Членів „Червоної Калини", передплатників „Літопису Ч. К." та відборців видань „Ч. К." повідомляємо, що п. ЯРОСЛАВ ПАВЛУСЕВИЧ не є вже представником нашого Видавництва й тим самим не може інкасувати на наш рахунок ніяких грошей. За вплачені до його рук гроші Видавництво не відповідає. Управа Видавничої Кооп. „ЧЕРВОНА КАЛИНА" у Львові. 1225

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 2—10

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андріолього). 76/53 3—10

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 4 — ЛЬВІВ, Водічки — Вовни знаної марки **„КАРІБІ".** 1668 10—14

УРЯДОВЕЦЬ державний, середніх літ, стану вільного, оженнться з панною до літ 38, віно побажане для спільного добра. Зголошення до „Діла", Львів, Ринок 10. під „Пора". 1227 1—1

СКЛЕП НАРІЖНИЙ до винайму ріг вул. Сикстуської і Костюшка (Народня Гостинниця). 1228 1—3

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дрогеріях і складах насіння. 1112 1—30

ПОКІЙ з бальконом, осібний вхід, ... трика без або з умебльованням для 1-2 осіб до винайму при вул. Болеслава Хороброго 8. 2290 1-4

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хоружщина 11 а: Мужеські півчеревики ... 22·—, злідвки мужеські 3·—, жіночі ... обцаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 10-...

1 ПОКІЙ великий, сонішний і ... з комфортом на І. пов. при вул. св. Мартина 11 а від господаря за місячним ... мірним зол. 60·— негайно до винайму. Телефон 61-65 до інформації. 1121 1-...

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори
Спілки Мінеральний Живець „Черче", з обм. пор. у Львові
відбудуться в понеділок, дня 26. березня 1934 р. в год. 18-тій в салі ... „Дністер", Львів, вул. Руська ч. 18 ...
з таким порядком нарад:

1). Відкриття Збору і відчитання протоколу,
2). Звіт з діяльности і предложення рахункових замкнень і біляну за 1933 рік,
3). Звіт Контрольної Комісії і внесення на уділення абсолюторії,
4). Внесення Надзірної Ради:
а) в справі признання ... білянсової за 1933 рік,
б). в справі перенесення ...
5). Внески і запити.

Президент: **Др. Маріян Панчишин**
Секретар: **Ярослав ...**

L. W. II/1 —793/34.

ОПОВІЩЕННЯ.

Магістрат корол. стол. м. Львова подає до загального відома, що бюджетовий предлімінар м. Львова на рік 1934/35 вложений до перегляду в бюрі ... II/1 Магістрату (ратуш, II. п. двері ч. ...) на протязі 7 днів, а саме від дня ... березня до 16. березня 1934 р. включно в годинах від 9-тої до 13-тої.

Інтересованим платникам ... дання прислуговує право переглянути у цьому речинці бюджетовий предлімінар та вносити закиди і застереження з ... шім речинці 7-деннім, себто до дня ... березня 1934 включно.

Магістрат корол. стол. м. Львова

У Львові, дня 8. березня 1934.

Віцепрезидент міста:
Францішек Іжик в. р.

Від 1-го березня 1934 р.

ВЕЛИКА НЕСПОДІВАНКА!

для П. Т. Радіослухачів

фабрика акумуляторів „ЕКА" вул. Потоцького 58 а

Забирає акумулятори до ладування, евент. направи, випозичає заступні на час ладування, **відставляє з поворотом до домів — за ціну:**

акумулятор 25 Ah 4 Volt зол.	1·20	}	без визичення 20 сот. дешевше
„ 50 „ 4 „ „	1·50		
„ 75 „ 4 „ „	1·80		

Анодові батерії ладує рахуючи 2 і пів сотика за 1 Volt разом з доставою без випозичення.

Вистане зателефонувати між год. 9—13 і 16—18 під ч. телефону 34-17.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.